

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Égőz évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben kassza-hozva:	
Égőz évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Égőz évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
kassza utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszatérítését
vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Nyitási órák: délután 3 óráig.

NAGYVÁRAD, július 1.

Agrárius mozgalmak.

(—a.) A magyar agráriusokról még ellenségeiknek is el kell ismerni, hogy fáradhatatlan tevékenységet fejtenek ki, figyelmüket kiterjesztik a magyar föld és magyar gazda minden bajára, felkarolják annak minden jogos és méltányos érdekét, felkeltik az agrárügyek iránt az érdeklődést minden körben s törekvésükben nem ismernek semmi akadályt, nem ijednek meg sem a kormányhatalom nyomásától, sem a merkantilisták fenyegetéseitől, sem a merkantilisták kezében levő sajtó üres ráfogásaitól. Ilyen körülmények között aztán nem csuda, hogy sok fényes siker kíséri működésüket s máris sok üdvös dolgot vittek ki s nagyban segítettek a gazdák sorsán.

Nehezen indult meg az agrármozgalom Magyarországon. Keletkezésekor ellensége volt a kormányhatalom (Bánffy-kormány), a szabadelvű párt, ugyszólván az egész sajtó s a hatalmas merkantil és plutokrata-tábor. Még a függetlenségi párt is gyanus szemekkel nézte az agráriusok mozgólódásait, sőt érthetetlen okból még ma is idegenkedik attól vagy legalább is teljes közönyvel nézi ez a magát legmagyarabbnak tartó párt, teljes közönyvel nézi a küzdelmet, mely a magyar föld és magyar faj megmentéséért folyik.

Ez a közöny is meg fog talán törni az agráriusok kitartásán, melylyel oly sokat vittek már ki.

Ma már a kormány nem ellensége az agráriusoknak, sőt a főbb agrár-elveket program-pontjaivá tette Széll miniszterelnök. Darányi agráriusnak vallja magát — nem törődve a Pester Lloyd haragjával és támadásával (mely úgy látszik mit sem értett a »doktor úrnak«) — Párisban éppogy mint Budapestben, Szegeden, Keszthelyen vagy Pozsonyban. És nem szóval, hanem tetteivel az agrár irányzat hívének mutatkozik és sok szerencsés intézkedésével és több már szentesített törvénnyel sokat tett az agrár irányzat megerősítésére.

A szabadelvű párt is — akarva, nem akarva — befogadta az agráriusokat, kik a pártban ma már olyan jelentékeny befolyást gyakorolnak, hogy már Tisza István gróf is kibékült velük.

Az agráriusok kitartása megtörte a vidéki gazdasági egyesületek közönyét is. A biharmegyei ugyan még ma sem valami nagy barátja az agrár elveknek, de a sok nógatásra mégis tesz már egyet-mást a nép érdekében, — ha szövetkezeteket nem is állít, tart legalább gazdasági előadásokat és rendez kiállításokat. De a többi vidéki gazdasági egyesületek ugyan csak kiveszik részüket a munkából.

A sajtó is jobb képet vág már az agrár-mozgalmakhoz. Igaz, hogy a sajtó ma is merkantil kézben van s merkantil elveknek hódol, de van már 4—5 be-

vallott agrár irányu napilap, több vidéki lap és a többiek is komolyan tárgyalják az agrár-kérdéseket, erre kényszeríti őket részint az agráriusok befolyása a kormányban és pártjában, részint a megerősödött közvélemény, melynek felnyitak szemei s kezdi látni, hogy itt nem a nagy urak dolgáról van szó, hanem az ő legvitálisabb érdekeiről.

Mindezek megírására pedig az a körülmény indított bennünket, hogy manapság fokozottabb az agráriusok tevékenysége.

Május végén uzsora-kongresszust rendeztek, június elején a középbirtok hitelét s a szövetkezeti magtárak létesítését tárgyalták a Köztelken, június derekán falusi gazdaszövetségek alakításán fáradoztak, most pedig két napos kívándorlási kongresszust tartottak Siófokon. A nyáron sem pihennek, hanem előkészítik a pozsonyi kiállítást és országos gazdaszövetségi kongresszust.

Mindezzel karöltve halad a keresztény szövetkezetek és gazdakörök mozgalmak, melyek az országos kongresszusokon és kiállításokon együttes akciót fejtenek ki az agráriusokkal.

Tiszta szívből örvendünk e mozgalmaknak, mert ha nem fog lankadni e tevékenység s a vezetők buzgalma, nem fog elmaradni a siker, melynek hasznát a magyar föld és magyar faj fogja látni.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Rejtély.

Írta: Ulferth József.

(Vége.)

— S azt hiszi, hogy ez ér valamit? No jó. Tegyük fel, hogy így lesz. Ő nem fog bántani engem. En azonban továbbra is gyűlölni fogom őt. A szívemmel nem tudok rendelkezni.

— Ha nem szerette, miért ment hozzá?

— Ej, akkor még nem ismertem őt. Most azonban csakis úgy tudnám szeretni, ha előzőleg őt gyűlölném.

— Próbálja megtenni. Ha sok ideig nem fogom felkeresni, azt hiszem ez nem fog nehezen menni.

— Hiábavaló beszéd ez mind kedves Dénes. A távollét nem tud gyűlöletet előidézni. Inkább mondja meg, hogy feljön-e most, mert már itt vagyunk lakásunknál.

— Megvárom férjét, ha nem fog soká késni. Hivatalosan kell kegyedet átadnom.

— Hja, persze. Majd elfelejtem. Hiszen önnek most kötelessége velem jönni. Ugy-e, — tévé hozzá, nem mindig kellemes feladatokat ró ránk ez a rettentő ur, a kötelesség?

Tóth Dénes ezen gúnyosan kiejtett szavakra nem felelt semmit, hanem megrántotta a csengettyűt. Valami különös balsejtelem szállott meg, amelytől hiába igyekezett szabadulni.

A cseléd kinyitotta a kaput s a szép asszony, követve Tóth-tól sietve ment lakásába. Alig értek azonban a salonba, midőn Báthoryné egyszerre megfordult s mosolyogva ütött a mellette megálló Tóth vállára.

— Lásd uram milyen furcsa is a törvény. Őn kísér engemet s ad át hivatalosan az uramnak s mégsem én vagyok a fogoly.

— Mit akar ezzel mondani? kérdé kissé elhalványodva Tóth.

— Csupán azt, hogy ön nem távozhat most már szabad akarataiból innen.

— Amennyiben én azt nem is óhajtom most megtenni. Megvárom, amíg az ura hazajön.

— Ej, nincs kedvem komédiázni. Tudja meg, hogy Őn most be van zárva.

— A zárok azonban feltétlen fel fognak nyitni, ha Báthory ur hazatér.

— Igaza van, de nem olyan értelemben, amint Őn gondolja. Kérdős, hogyha férjem mindent meg fog tudni, feloldja-e maga előtt ezeket a zárokat.

— De hát csak nem örült meg, hogy mindent elmondjon neki.

— Ha megörültem, úgy ennek előidézésében Önnek nem csekély része van. Őn uram. Roszul ismerte meg az asszonyokat. Ezek nem csak szeretni tudnak, hanem meg is bosszulni magukat. Őn először elhagyott, most meg a hivataloskodás örve alatt áldozatul akar dobni az uramnak, csak hogy tőle megszabaduljon. De most már keiten leszünk az áldozatok.

Tóth, aki Báthoryné cselvetése által annyira meg volt lepette, hogy képtelen volt gondolatait

rendbeszedni, erre az utolsó szavakra teljesen föleszmélt. Maga előtt látta a kárposzt hatalmas alakját s dühtől eltorzult arcát, amint neje elmondja neki a történeteket. Ah, ettől az embertől meg kell menekülnie bármily áron, mielőtt az szétmorzsolná.

— De kedvesem, gondolja meg, hogy mit akar cselekedni. Oktalanul megbüntettetni magát és engem, aki kegyedet szereti.

— Ha nem tudnám, hogy a félelem beszél magából, könnyen elhagynám magamat ismét bolondítani. Így azonban tisztában vagyok az értékével.

— Jól van! Ha nem hisz nekem, tegyen belátása szerint. Azt azonban nem engedem, hogy ön mindkettőnk beavadoljon. Ha már most, — midőn bűnünket a szakítással akarjuk jóvá tenni, — mégis bűnhődünk kell, úgy legyen csak én az áldozat.

Báthoryné meglepetve nézett Tóthra. Szeretett volna meggyőződést szerezni, hogy az szívből beszél-e, vagy pedig csak menekülni akarván, az övének is nagyobb fortélyt használ. Tóth arca azonban az izgatottságon kívül semmit sem árult el.

— S tegyük fel, hogy egyikünket sem akarnám büntetni. Hiszen egymást szeretni nem bűn.

Valaki erősen megrázta a csengettyűt. Semmi kétség, hogy Báthoryné ura hazaérkezett.

A rendőrtiszt odalépett a szép asszonyhoz.

— Ez esetben tudnék módot, hogy egymásnak élhessünk. Holnap együtt szökünk ki

Széll és Körber.

Széll Kálmán miniszterelnök tegnap reggel Bécsből Budapestre érkezett és délelőtt a szokásos heti minisztertanácson elnökölt, a mely ezuttal — már a múlt héten történt megállapodáshoz képest — szerda helyett kedden tartatott, mert a miniszterelnök tegnap este Rátótra szándékozott visszatérni. Tegnap délután Bécsben ő Felsége elnöklete alatt miniszteri értekezlet volt, a melyen részt vett Széll Kálmán magyar és dr. Körber osztrák miniszterelnökön kívül arra való tekintettel, hogy külföldi szerződésekről volt szó, gróf Goluchowsky közös külügyminiszter is. Tehát Széll Kálmán mégis tárgyalt Körberrel.

Széll Kálmán miniszterelnök tegnap reggel fél 8 órakor Bécsből Budapestre érkezett. Tegnap délelőtt a bécsi Burgban a két kormányelnök ő Felsége presideálása mellett találkozott s mindketten részletesen kifejtették álláspontjukat a kiegyezés kérdéseiben. Miután e kérdések köre a külföldi kereskedelmi szerződésekre is kiterjed, Goluchowski Agenor gróf közös külügyminiszter is jelen volt. A magyar miniszterelnöki palotában tegnap délelőtt megtartották a heti minisztertanácsot. Széll Kálmán miniszterelnök ma Rátótra utazik.

Vasuti tisztképző tanfolyam.

A hivatalos lap részletes hirdetést közöl arról, hogy az idei vasuti tisztképző tanfolyam szeptember elsejével kezdődik és jövő évi június végéig tart.

A kurzus tárgyai: vasuti építések és berendezések; vasuti táviró-szolgálat; vasuti forgalmi szolgálat; vasuti kereskedelmi szolgálat; vasuti földrajz; a vasutak fejlődésének története; vasuti jog és törvények ismerete; vasuti számlán és könyvvizetés; vasuti anyag ismerete; vasuti egészségügyi szolgálat. Az előadás délután három órától este nyolc óráig tart és heti harmincz órára van szabva. A tanfolyam hallgatója lehet, a ki: 1. gimnáziumi-reál-

iskolai, kereskedelmi vagy katonai iskolai érettségi-, illetőleg záróvizsgálatot, avagy tényleges vagy tartalékos katonatiszti vizsgálatot tett, ugyszintén ha számvivő-hadnagy, vagy gyógyszerész s gyakornoki vizsgálatot tett; 2. tizen-nyolczadik évét — legalább a tanfolyam végével — betöltötte s ha idősebb, hosszabb időt nem töltött a nélkül, hogy tanulmányokkal ne foglalkozott volna; 3. magyar állampolgár; 4. hivatalos magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen tudja; 5. hitelesen igazolja, hogy a tanfolyamra szülője vagy gyámja beleegyezésével lép; 6. feddhetetlen előéletű; 7. a vasuti szolgálatra testileg is alkalmas, a mit a beírás előtt való orvosi vizsgálaton kell bizonyítani. A hallgatókat az iskolaév befejezésével a hazai vasutakhoz osztják be, a hol három hónapig gyakorlati próbaszolgálaton vannak, s azután október 10-től december 23-ig képesítő vizsgálatot tesznek. A beírás díja husz korona, az iskolapénz pedig százhusz korona s ezt az összeget egyszerre s előre kell lefizetni. Az egész iskolapénz fizetése alól csak azt a hat folyamodót mentik föl, a kit a székesfeváros erre kijelöl. Az iskolapénz felét azonban elengedik mindazoknak a folyamodóknak a kiket középiskolai bizonyítványuk és okmányokkal igazolt szegénységük erre érdemessé tesz; a kérvényt nyolcz nappal a beírás előtt kell benyújtani. Ösztöndíját nyolczvan hallgató kap, mindegyikük negyvennyolcz koronát havonta. A kurzusra való fölvételt írott kérvényben kell kérni, a melyet augusztus 1-től 20-ig lehet csak benyújtani a tanfolyam igazgatóságánál, a VIII. ker. Luther-utca 3. számú házában. Azok, a kik önkéntességi szolgálatot teljesítettek, ráérnek október 5-ig bevonulni a kurzusra, de erre kérvényükben előre engedelmet kell kérniük.

A dunántúli kivándorlási kongresszus.

A dunántúli kivándorlási kongresszus Siófokon két napon át tartotta üléseit.

A mezőgazdasági termelést és értékesítést tárgyaló osztály elnöke báró Fiáth Pál főispán volt.

A szőlőtermelés és borértékesítés kérdését Hertelendy Ferenc országos képviselő, mint előadó terjesztette elő, fejtegetvén, hogy a dunántúli kivándorlás egyik oka a borértékesítés pangásában keresendő. H. társzati javaslatot terjeszt elő, hogy: biztosítani kell boraink részére a belső fogyasztást, mérsékelni kell a boritaladót, szigorúan kell üldözni a borhami-

sítókat, a népet a helyes bor- és pinczekezelésre kell kioktatni, a borértékesítést állami támogatás útján fejleszteni kell. Sürgetni kellene azt, hogy Ausztriában is hozzanak borhalmisítás elleni törvényt, mert különben a mi borfogyasztásunk külföldről behozott borral elégített ki. Másodsorban vissza kell szerezni a külföldi piacokat, a külföldi bor megállítására el kell törölni az olasz borvám-klauszult, magát a borvámot pedig fel kell emelni. A gyümölcsstermelés és értékesítés fokozása érdekében pedig törekedni kell az egyöntetű termelésre, építeni kell az aszaló telepeket — és szervezni értékesítő szövetkezeteket; forgalomba kell hozni megfelelő szállító eszközöket, végül az értékesítés előmozdítására külföldön állami képviselőket itthon pedig vidékenként a gyűjtőtelepeket kell szervezni.

Hertelendy határozati javaslatát egyhangúlag elfogadták.

Ezután

Horváth Jenő, a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület titkára, mint előadó nagy tetszéssel fogadott előadásában szól arról, hogy a kivándorlás oka főleg az, hogy míg az igények emelkedtek, a mezőgazdaság jövedelmezősége csökkent. A kivándorlás nagy okozója a kivándorlási ügynökök munkája. Az orvoslás többféle, megszüntetni csak úgy lehet a kivándorlást, ha a megélhetést könnyebbé tesszük. Főszorolja az élet megkönnyebbitésének tényezőit s kiemeli a különféle szövetkezeteket.

A kérdést szélesen áttekintő előadása után a következő határozati javaslatot terjeszti elő: Mondja ki a kongresszus, hogy a szövetkezeti eszme mint az önségély egyik leghatalmasabb fegyvere társadalmi uton terjesztendő, ezen czélból, ahol a körülmények szerint a tényezők megvannak, hitel, termelő és értékesítő, fogyasztási szövetkezetek alakítása kívánatos, ezek mellett szükséges az is, hogy a gazdasági művelődést elősegítő olvasóköri és népkönyvtárak is szerveztessenek.

A birtokpolitikai, hitel- és adóügyi szakosztály ülésén gróf Széchényi Imre és Sarközy Aurél főispán elnökölt; a jegyzőkönyvet Czeglédy Tivadar gazdasági szaktanár írta. Dr. Dömötör László előadó az összefüggést fejtegette a népesség alsóbb osztályait pusztító uzsora és a kivándorlás között.

Rámutatott az uzsora gátlására szolgáló preventív intézkedésekre, ezek között különösen a hitel-, fogyasztó és értékesítő szövetkezetekre. Szólt az uzsora jogi megrendszabályozásáról s konstata, hogy a mi mostani uzsoratorvényünk hiányos, a bírói gyakorlat pedig ezt a hiányos törvényt is megszorítólag

külföldre egy jó barátomhoz s onnan megindítatjuk a valópert. Harom órakor indul a vonat. En ott leszek.

A szép asszony még egy pillanatig habozott.

— Most az egyszer még hiszek önnek. De ha rájárnék, hogy ismét megcsalt s csupa félelemtől cselekedett így, akkor — igazán meggyűlölném. Ezzel odalépett az ajtóhoz s sebesen kizártá.

Eppen ideje volt. A következő perczben belépett Báthory. Mogorván nézett végig feleségén, arczán bizonyos vihar előjelével. A rendőrtiszt pedig e szavakkal fordult feléje:

— Van szerencsém átadni önagságát s — különös figyelmébe ajánlani. E szavak után hidegen meghajtá magát s eltávozott.

No éppen csak az kellett Báthory uramnak, hogy valaki fenyegette. Biztosra vette, hogy a felesége panaszokozott. Most már azért is harzolatba vette az ő módszerét.

A szép asszony pedig nyugodtan türe. Egy-egy erősebb ütés után ugyan feljajdult, de azért hamar megvigasztalódott. Hiszen ma történik utoljára mindez.

Tóth Dénes pedig ugyanekkor künn az utcán azon gondolkodott, hogy miképen szabaduljon ki a csávából.

— Megvan — mondá végre; hiszen ő maga mondta, ha most megcsalám, meg tudna gyűlölni. A legegyszerűbb tehát az, hogy meg fogom csinálni.

S a rendőrtiszt vigan füttyörészve haladt tovább.

III.

Dános Imre, a kitűnő hírből álló detektív éppen egy nagyon bonyolult ügy szárait szedgette össze, amikor Báthory uram váratlanul meglátogatta őt.

— Uram panaszkozott a jó ember; hozzák vissza a feleségemet, csak még ez egyszer s többé igazán nem fogom bántani.

Dánosnak elég volt hallani, hogy Báthoryné megszökött. Tőle ugyan ígérhette a férj uram, hogy ezentul nem fogja használni az ő külön módszerét. A kis ember már mindezt nem hallotta. Jóformán kigurult a szobájából s ment egyenesen a főkapitányhoz.

Ez utóbbi el nem tudta képzelni, hogy mi történt, amint a nagy sietéstől levegő után kapkodó kis ember berohant hozzá.

— Jelentem alásan főkapitány uram, — kezdte Dános hivatalos pózba vágván magát, hogy Tóth Dénes rendőrtiszt ma minden bejelentés nélkül eimaradt hivatalából; jelentem alásan azt is, hogy a lakására küldött rendőr azzal a hírrel tért vissza, hogy Tóth ma reggel elutazott a városból.

A kis ember itt hirtelen elhallgatott. Nyilván várta a meglepetést s ezzel fokozni akarta a hatást.

— No és ez az a rettenetesen fontos hír, kérdé mosolyogva a főkapitány. Hiszen ebből csak azt tudjuk, hogy Tóth bejelentés nélkül utazott el, a legfontosabbat azonban nem. Tudni illik, hogy hová?

— Nem kétlem, hogy holnapra ezt is megtudjuk. Egyelőre azonban elég az, ha tisztában vagyunk azzal, hogy kivel utazott el?

— Mit beszél? Tóth nem egyedül távozott?

— Nem. Megszöktette egy itteni gazdag polgárnak szép fiatal feleségét.

— Mivel kezeskedik ön, hogy helyes nyomra indul ki feltevése.

— Eddigi működésemmel. Esküdni mernék rá, hogy a szép asszony és Tóth eltűnése közt nem hiányzik az összefüggés.

— Jól van! Nem firtatom tovább a dolgot. Teljesen önre bízom. Igyekezzen mielőbb meggyőződést szerezni s erről azonnal tegyen jelentést.

A kis ember tulboldogan hagyta el a főkapitány szobáját. Ime mennyire fogja emelni ezzel a dologgal a hírnevét fölebbvalója előtt. Olyan fölfedezést tesz, amelyre senki sem gondol.

Egyenesen a vasúthoz ment. A nagy buzgalom azonban hiábavalónak bizonyult. Sehogy sem sikerült a helyes nyomot megtalálnia. Az állomáson nem láttak egy olyan párt távozni, akire Tóthék személyleírása ráillene.

Időközben lassan beesteledett s Dános kénytelen volt a kutatást abbahagyni, hazamenni. Azzal vigasztalta magát, hogy holnap tán szerencsésebb lesz.

Másnap reggel, alig kelt ki az ágyból, midőn Báthory újból meglátogatta. A hivatalban megtudta a detektív címét s sietett felkeresni.

értelmezi, ez az oka azért, hogy nálunk a legtöbb uszoráskodás büntetlenül marad, sőt bírói segítségben részesül.

Részletesen ismerteti a Magyar Gazdaszövetségnek az uszoraügyben való szaktanácskozása eredményét s ezek alapján határozati javaslatot terjesztett elő.

Utána *Ováry* Ferencz dr. előadta a *hitelügy*, a nagy kamatu kölcsönök konvertálása, hitelszövetkezetek fejlesztése és takarékpénztárak reformjáról tartott előadást. A szövetkezeti törvény olyatén módosítását sürgette, hogy az országos központi hitelszövetkezet kisebb című záloglevelek kibocsátására följogosították és hogy a birtokminimum megállapították.

A kisbirtokok hitelleltekönyvei sürgősen rendeztessenek. A takarékpénztárak reformja kereszttulvitessék. A középbirtokok országos hitellegyesülete megalakítottassék. Az Osztrák-Magyar Bank a középbirtokos osztálynak hozzáférhetővé tétessék. Ebben az értelemben határozati javaslatot terjesztett elő, amelyhez *Czegegy Tivadar*, *Vörös* és *Kaufmann* szölkak hozzá. A javaslatot egyhangúlag elfogadták.

A második nap *Szilassy* Zoltán volt az előadó. Az előkészítő bizottság felkérésére az érintett megyék alispánjai kivándorlási statisztikát állítottak össze, annak minden vonatkozásában. Ez az alapja az előadó által előterjesztendő adatoknak, amely támpontot nyújt a további teendőkre. Három csoportra osztja fel a megyéket, amint azokban a kivándorlás nagy, közép és kismértékű. A nagy kivándorlással bíró megyék közt első *Győr* megye, honnan 1878 óta 10.000-nél több ember vándorolt ki, kisbirtokos és napszámos. Ezután jön *Mosony* (5400), *Veszprém* (3456). — Itt a filoxera pusztítással esik össze a kivándorlás, *Sopron* (2505). Innen *Horvát-Szlavonország* felé is irányul a kivándorlás, ami emeli a számot, de erről statisztika nincs. *Fehérmegyében* 1886. óta körülbelül 3 ezer. Ma a tisztán mezőgazdasági vidék is meg van támadva. Közepes kivándorlás jelentkezik *Somogy*, *Vas*, *Zala*. *Pozsonymegyékben*, legkisebb a kivándorlás *Baranyában* és *Esztergomban*. Összesen kivándorolt mintegy 30.000 ember, ebből hadköteles 4000, nő 6000. A szatócsok kivándorlását illetőleg megjegyzi, hogy a hiteles adatok szerint *szatócs egy se vándorolt ki*. Jelzi, hogy a 30.000 kivándorolt a legjobb munkakerőben való veszteséget jelenti, amivel a propagatív erő is megcsökkent. Szavai értelmében a kivándorlási törvényes intézkedéseire vonatkozó határozati javaslatot terjeszt elő. (Elénk helyeslés.)

— Szegény ember, gondolá magában Dános. Még nem is sejti, hogy a felesége megcsalta s hogy érdeklődik iránta.

A szegény ember azonban nagyon boldognak látszott s szinte remegett a szava a nagy örömtől, amint megszólalt.

— Bocsnat, hogy ilyen korán jöttem, de nem akartam hiábavaló fáradságot okozni a feleségem kerestetésével. Az áldott lélek nem is szökött el.

— A felesége visszatért? hebegte Dános. De hisz ez lehetetlen.

— Már mondom, hogy el sem szökött. Csak meg akart ijeszteni s kiment a vasúthoz, de tegnap este már otthon volt. Oh, ezental jobban fogom őt megbecsülni. Hiszen ha tettszett volna látni, hogy hogy borult tegnap a nyakamba. Azt mondta, hogy kivülem nincs neki senkije e világon. Az áldott lélek! — s a jó ember újra elérzékenyült s szeméit túrligetve ment ki a szobából.

Dános kedvetlenül ment föl a főkapitányhoz. Az éppen várta őt.

— Tiszteltetem az ön biztos nyomait! — kiáltá dühösen feléje. Olvassa csak ezt a levelet. S győződjék meg feltevésének helyességéről.

— Sürgős családi ügyeim rendezése végett ez uton kérek három napi szabadságot főkapitány urtól. — Tóth.

A kis ember megsemmisülten távozott el főlebbvalójától.

Dobránszky Péter a kivándorolt katonaszökevények visszatérését a büntetés elengedésével óhajtja megkönnyíteni

Balázs Árpád a magyaroknak Amerikában való sorával foglalkozik, megemlítvén, hogy clevelandi magyarok *Vörösmarty* szobrára adakoztak.

Széchenyi Imre gróf legmelegebben pártolja *Balázs* Árpád eszméjét, mert tapasztalatból tudja, hogy Amerikában a magyar menynyire óhajt tudni hazájáról. Kell állandó kapcsolás, állandó jelvénye az összeköttetésnek. Iparkodjanak propagandát csinálni az amerikai zászló felavatásának. Oda küldöttséget kell szervezni. (Helyeslés.) A magyar közvélemény csak a tisztességtelen kereskedelmet üldözi.

Spuhr István a lelkészek közreműködéséről szól a kivándorlás csökkentésében. *Goda* Béla győri alispán szerint emelni kell az utlevelek díját s a határőrszolgálatot szigorítani kell. A visszatelepítést nem tarja helyesnek. *Vörös* István felszólalása után *Szilassy* Zoltán előadó tartja meg záróbeszédét. Melegen ajánlja *Balázs* Árpád indítványát, majd a vita során tett érdemleges megjegyzésekre reflektál.

Elnök kijelenti, hogy az előadó javaslata *Rábel* László és *Balázs* Árpád módosításával elfogadatot. Köszönetet mond előadó faradósaiért.

Gróf *Széchenyi* Imre indítványára köszönetet mondtak *Rábel* Lászlónak előadásáért, ugyszinte a megyének és gazdasági egyesületeknek az előterjesztett becses anyagért.

Délután *Hoyes* Miksa gróf elnökléte alatt az I. osztály ülésén *Horváth* János dr. első sorban kiemeli, hogy *iparunkat mezőgazdasági alapokra kell fektetnünk*. Ismerteti azután gyárparunkat és szerinte nem annyira új gyárakat kell létesíteni, hanem inkább a létező háromezer gyár továbbfejlesztését, kiterjesztését folytatni, mert ilyen módon munkásainknak több keresetet biztosíthatunk. A kisipart és a háziipart szövetkezeti uton véli fejleszthetni. De iparunk termékeinek fogyasztását kereskedelmünknek kell közvetíteni s kívánatosnak tartja, hogy kereskedőink hazai iparcikkeket ezután nagyobb mennyiségben arusítsanak, mind eddig.

Széchenyi Imre gróf konstatálja, hogy a kereskedelem nem táplálja a magyar ipart. Ami egészen természetes, mert az ő feladata az, hogy a közvetítést gyakorolja. Csak akkor lehet szemére vetni a kereskedőnek a hazafiatlanságot, hogyha ugyanazon körülmények közt az *idegen árut* propagálja. Javasolja, létesítsék egy nagy áruház, szövetkezeti uton, fiókokkal a vidéken, mely csakis magyar termékeket bocsát áruba. (Helyeslés.) Többek hozzájárulása után apró módosítással a kongresszus elfogadta a javaslatot. A közművelődési osztály jelentést Porzsolt Kálmán terjesztette a kongresszus elé.

Ezután a záróülést tartották meg: *Fenyvessy* Ferencz elnöklésével. A záróülésen be-terjesztették az osztályok javaslatait, amelyeket a kongresszus elfogadott. Ezzel a kongresszus véget ért.

A dunántúli kivándorlási kongresszus *Esterházy* Ferencz gróf indítványára táviratilag fejezte ki hódolatát a *királynak*, ugyszinte *Szell* Kálmán miniszterelőkhöz, *Darányi* földművelési miniszterhez és *Dessueffy* Aurél grófhhoz üdvözlő táviratokat küldött.

UJDONSÁGOK.

Visszaélés az érettségi vizsgán.

Debreczenből írják: A debreczeni felső kereskedelmi iskolában a maga nemében páratlan eset történt a szóbeli érettségi vizsgákon.

A debreczeni kereskedelmi felső iskolában a múlt hét végén kezdődtek az érettségi vizsgák s vasárnap nyertek befejezést. A vizsgálatok utolsó napján történt az, hogy az egyik maturandus egész nonszalanszal maga elé tette könyvét a abból szorgalmasan s bátrán olvasta a neki adott tételt.

Klopáthy Jenő, a tanügyi kormány képviselője észrevette a csinyt és nyomban felfüggesztette a vizsgát. Egyttal tüstént kutatást tartatott valamennyi maturandus padjában s a nyomozásnak az lett a meglepő eredménye, hogy majdnem valamennyi előtt ott volt a könyv, melyből teljes nyugodtsággal olvasták a thezist.

A teljes tanári kar *Klopáthy* miniszteri biztos elnökléte alatt gyűlést tartott ez ügyben tegnap délelőtt. A konferenciának eredménye az volt, hogy hét tanulót egy évre, hetet szeptemberre vetett vissza újabb érettségire a bizottság. Egy maturandust pedig, éppen azt, kinél a csinyt felfedezték, arra utasítottak, hogy újabb osztályvizsgát is tegyen.

A kereskedelmi felső iskola harmadik osztályában a vizsgák végeredménye az, hogy harminczöt jelölt közül tizenegy lett érett.

Szomorú nagyon szomorú eredmény. Illetékes körökben erősen hangoztatják, hogy a csiny meg nem történte esetén mindössze három érettségizendő diák bukott volna meg. — Ez a botrány azonban, melynek tanuja volt a miniszter képviselője is, nagyon depresszive hatott a tanárok hangulatára.

Ugy értesülünk, hogy *Klopáthy* Jenő küldött jelentést tesz az esetről *Wlassics* miniszternek.

Az ügynek szenzációs fordulata az, hogy dr. *Bayer* Ferencz, az intézetnek éve hosszú során át volt igazgatója, tegnap — talán ezért, talán más okból — beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét a Kereskedő-Társulathoz. A kérvényt indokainál fogva állítólag már el is fogadta az iskola felettes hatósága. Már verzió szerint legközelebb tartandó ülésén határoz ez ügyben a Társulat.

Anti-Krisztus Nagyváradon.

Már néhány hete elmúlt, de most is érdeemes megírni, hogy a főkapitányi hivatalhoz érkezett a következő beadvány:

Jelentés.

A Nagyvárad városi. Tekintetes Rendőr Fő Kapitányi Hivatalnak tiszteletel.

Alólirott ezenel van szerenésém a Tekintetes Rendőrkapitányi Hivatalnak; egy részről bejelenteni, másrészt pedig kérelmezni azt, miszerint En e folyó év június havának 1-én az az vasárnap délután az isteni tiszteletek végeztével 4 órakor egy a mai Kornak megfelelő általános nép Gyűlést rendezni; a Szent László térren és ezen népgyűlésen szándéksok agítani az az Egy Oly beszédet tartani amelyel Országszerte a kedélyeket egy a Haza, Isten, a Hitt egyházak által ki hirdetett válaszoknak egy szeretetére, valamint annak támogatására fel Hívni, a melynek szín buliuma Vallás Nemzetiség és Párt; különbség nélkül leend előadva általam s ha lehetséges a Fekete Sas Erkélyről az ellő adásom pedig az itt következő peti eziókból Al, melyeket kérem Méltóztason tudomásul veni Isten és a Haza Nevében.

1. Van Isten; medig lesz Isten; mikor nem lesz Isten. Lesz Jehova.

2. Mi az Anti Krisztus és mi anak legy szenteb kötelesége.

3. Mért kel a szent Hit egy Házakat szeretni, védeni és pártolni, ezért mi a földi jutalom.

4. A Villág és a Természetti tünemények Haladása az Embereket együtt.

5. Az emberi Méltóságnak szép és jogos tulajdonságai, az 1848-ik év 20-ik törvényeknek fektetett szabad eszmék állapotján a Szabadság, Egyenlőség és testvériség szent és magasztos Igéi. A Nagy Villágon mindenütt.

A szentt keresztér áldott a szenvedés
A Hazáér Dicső a Halál.

Ezen iratomat a Tekintetes Rendőr Főkapitány urnak becses tudomásul vétele után méltóztason kérem engemett minél ellőb értesíteni intézkedéseiről s azt kérem Hirlapilag is közölni tájékozásom

végelt Miért is Becses sorait várva maradok mély tisztelettel alázatos szolgája

N. N. (név fölölleges)
Arany okleveles szabó —
Bölcsész jósló és valamint
az Első Anti Krisztus.

A négytülési engedélyt persze nem adta meg a kapitányi hivatal, pedig lett volna elég hallgatósága s érdemes lett volna meghallgatni az Anti-Krisztus előadásait.

Azt hisszük, hogy a rendőrség elég figyelemmel kíséri az Antikrisztust — de jó lenne, ha a megfigyelőosztály is feléje fordítaná érdeklődését.

Felhívás előfizetésre.

Az új félév küszöbén azzal az őszinte bizalommal közeledünk t. olvasóinkhoz, amelyet eddigi működésünkben elismerésével és pártolással kitüntetett.

Nehéz időket küzdöttünk át eddig, hogy programunkat, megszabott irányunkat követve a jó magyar, keresztény közönségünket megfelelően szolgáljuk.

Jelszavunk ma is a hamisítatlan ősi magyar szellem, amely annyi hanyattatás után fentartotta hazánkat, egyesítve a keresztény jellemmel, amelynek védszárnyai alatt egy ezredév után is él a magyar nemzet.

Ezt az országot magyarnak és kereszténynek alapították, így vettük át apáinktól s így óhajtuk átadni utódainknak.

Ez a mi programunk.

Ezen belül igyekszünk az igazságot szolgálni; élénk, szellemes, hírekben jól értesült, minden irányban független, szókimondó lapot adni. S programunknak mint eddig megfeleltünk, megfeleltünk ezentúl is.

Ehhez kérjük a magyar olvasóközönség pártfogását.

A »TISZANTUL«

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-6-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Bucusi Házjón.** A Püspökfürdő közelében levő árpádkori kápolnában, a mai Sárlos Boldogasszony napja alkalmából vasárnap július hó 6-án délelőtt 10 órakor lesz az évenként szokásos búcsú; ünnepi szent mise és predikációval. A szent beszédet **Kampel József** káplán tartja.

* **A tisztviselők helyzetének javítása.** A következő meghívást vettük: Az állami tisztviselők helyzetének javítására irányuló országos mozgalom erősítésére Nagyváradon alakított helyi bizottság nevében felkérem a Nagyváradon működő állami tisztviselő urakat, hogy a folyó évi július hó 3-ik napján csütörtökön délután 6 órakor a »Tisztviselők Otthona« helyiségében tartandó értekezleten minél számosabban megjelenjenek. Az értekezleten tárgyalandó lesz a helyi bizottságnak javaslata a mozgalom alkalmából felmerült költségeknek fedezésére gyűjtött összeg maradványának hova fordítása és a kongresszusi végrehajtó bizottságnak a központi szer-

vezet alakítására vonatkozó megkeresése tárgyában. Nagyvárad, 1902. június 30-án. **Medvigy Mihály**, kir. ítélőtáblai tanácselnök.

* **Nagyváradtól Orsováig csolnakon.** Érdekes és derekas vízi kirándulásra készül **Komlósey József** városi gazdasági tanácsnok, aki a sport minden nemében otthon van. Már diák korában kitűnő tornász volt s árvíz esetén Nagyváradon és Berettyó-Ujfaluban dicséretes és hasznos szolgálatot tett a mentés körül. Egy 6—7 tagú férfi társasággal csolnakon akar Nagyváradról a Körözsön, a Tiszán és Dunán lemenni Orsováig. A pompás kirándulást egy 8 méteres új csolnakon akarja megtenni a társaság, amelyet most készítenek. Az érdekes utat július hó közepére tervezik.

* **Elhunyt egyetemi tanár.** A kolozsvári egyetemnek gyásza van: volt tanára, id. dr. **Maizner János** jun. 30-án elhunyt. Temetése ma d. u. 4 órakor lesz Kolozsvárt.

* **A pápa jubileuma.** A pápa 25 éves jubileuma alkalmából Bonnbán, mint onnan táviratozzák, tegnap tartott díszgyűlésen **Loe** altábornagy beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy a császár aacheni beszédével szemben el kell némulnia a kicsinyes kritikának és félénk aggodalomnak, a melylyel a felekezeti polémia a császár pompás szavait kikezdte. — Az elhangzott aggodalmak és veszedelmek csak a kritikusok képzeletében voltak meg. Azután így folytatta beszédét **Loe**:

Hogy a szent atya a császár személyes tulajdonságait, katolikus alattvalói iránt való igazságosságát és a poroszországi rendezett állami és egyházi viszonyokat tartózkodás nélkül és magaslaton elismerte, arról biztosítja a császárt követének kétszeri küldetéséről való jelentéstétele és tábornokának katonaszava. Hogy ezzel nem akartam azt mondani, hogy a pápa most már mindent olyanakkal talál Németországban, a mint nézete szerint legjobb volna a katolikusokra nézve és hogy ennél fogva nem jogosult kívánságokat hangoztatni, bizonyára nem szorul magyarázatra. A Vatikánban Németországban is sok kívánsága van még, a miről a császárnak kötelességszerűen jelentést tettem. A német kormány feladata ezeket a kívánságokat megvizsgálni és megfontolni, miképen egyeztethető össze teljesítésük az állam érdekeivel. Mindenesetre hasznos tényező e kérdés tárgyilagosa megoldásánál az a barátságos viszony, a mely a császár és a pápa között ma fennáll. Reméljük, hogy ez a viszony tovább is ilyen kedvező marad. A Vatikán Franciaországgal szemben készséggel elismeri, hogy Poroszország lakosaival szemben tanúsított vallási türelem dolgában csaknem minden államot felülmúl. Francia hívők tartózkodás nélkül csodálják a császár aacheni beszédét. Rampolla államtitkár is elismeri, hogy kormányának és különösen a császárnak bölcsesége és igazságszeretete következtében egyházi viszonyaink a francia viszonyokat felülmúlják.

* **Mérgecs ruhaszövetek.** E cím alatt egy londoni újság a következőket írja: A kammgarn név alatt forgalomba hozott angol ruhaszövetek mérgecs vegyszereket tartalmaznak. Vegyszereknek sikerült a kammgarn szövetekben nagyobb mennyiségű ként, ólmot, zinket, timsót, mágnéziumot és keserűsöt kimutatni. Tekintélyes kereskedők azt tartják, hogy csak megfelelő törvénnyel lehetne ennek a visszaélésnek gátat vetni, mert ez nemcsak az egészségnak van ártalmára, hanem a kereskedelemnek is. Ugyanis a kammgarn szöveteket súly szerint adják és veszik. Elelmes gyárosok azért festik a silányabb kelmét a mérgecs szerekkel, hogy súlyosabb áru gyanánt drágábban adhassák el. — Azonban nem adunk föltétlenül hitelt ezen figyelmeztetésnek.

* **Bolcas ur cikkeznek.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia kicsapott hallgatója, **Bolcas** Luczián megint beszéltet magáról. Ezúttal a tollával akarta gyászos hírnevét még jobban emelni. **Wlassics** miniszter legújabb rendelete ellen ír a jeles ur, persze olyan éretlenségeket hordva össze, a minőkől a Tribuna rendesen egész bokrétát szokott feltálatni. Legjelesebb az a hasonlata, melylyel az oláhokat a **finnekkel** hasonlítja össze. Ezek után teljesen fölösleges Bolcas urra a megfelelő hasonlatot sokáig keresni.

* **József főherceg és a Péter-Pál ünnep.** **József** főherceg szép ünnepélyvel ülte meg Kisjenőn Péter-Pál napját. Reggel 7 órakor megérkezett **Klobucar** altábornagy adlátus hadsegédével, **Szmrecsányi** főhadnaggyal, valamint **Urban** Iván aradmegyei főispán. A főherceg a reggeli órákban küldöttség élén megjelent Ormós Péter királyi tanácsos, volt alispán és nevenapja alkalmából szívesen üdvözölte a »Kedves Péter bácsiját«. Kilencz órakor a kisjenői templomban ünnepi mise volt, amelyen résztvett a főherceg egész kíséretével. Mise után meglátogatták a Nádor-csatorna vadab malmát, onnan pedig Somhidra mentek a gyönyörű ménes megsejmlésére. Eppen dél volt, a mikor Dohányosra érkezett a társaság, a hol számos meghívott vendég és az uradalom tisztikara várakozott a főherceg urra. Dohányoson 50 terítékű ebédet adott a főherceg **Ormos** Péter tiszteletére, a kit a főherceg a lakoma során meleg hangon köszöntött fel. A délután a cigány-lóversenynyel kezdődött, a mely után a gömblovészet jött, értékes díjakkal. Az elsőt, **József** főherceg díját, egy vert ezüst serleget, a mely agganccsal díszített szarvasfát ábrázol, **Vécsey** István, — a másodikat, **Auguszt** főherceggazságy díját, egy ezüst cigarettatárcsát **Bayor** György, míg a harmadik díjat, egy szép művi cigarettaszípkát **Libits** Adolf udvari tanácsos nyerte el. A **Libits** Adolf által kitűzött negyedik díjnak, egy tömör ezüst kulacsnak **Tabajdy** Sándor királyi ítélőtáblai bíró lett a nyertese. Este kivilágították a dohányosi pusztát s a vacsora után tűzijáték és élőképmutatóványok szórakoztatták a társaságot. A főherceg reggel nyolczadfél órakor különvonaton utazott el Kisjenőre.

* **Csavargótanya a Városligetben.** Nagyvárad nem bővelkedik sétaterekben; ahol sétálni lehetne, nincs árnyék s nagy a por; a hol pedig hős, árnyas utak lehetnének, azok el vannak hagyva. Ez utóbbiak közé tartoznak a Rhédey-kert és a Városliget. Az előbbire sokat költ a város és még sem csinálnak semmit, az utóbbira nem ad ki semmit Nagyvárad, hát meg is látszik rajta. Mióta elvették **Rátkay** Józseftől a Városligetet, teljesen el van ez az árnyas hely hagyva. A csolnakok nem lettek a vízre bocsájtva s így a mi jó volt is köztük, teljesen tönkre ment. Az egész ligeten pedig annyira megnőtt a fű és gaz, hogy alig látszik ki belőle az ember. Igen nagyon jó buvó helyül szolgál a liget mindenféle kétes egzisztenciáknak. Ha mást nem tesz a város, legalább kaszáltassa le ezt a nagy füvet, hogy ne legyen az egész füzes olyan elhagyatott állapotban.

* **Szekeresek nyilvántartása.** Gerő Armin rendőrfőkapitány a fuvarozással foglalkozó szekeresek nyilvántartásba vételére tett intézkedést. Folyó hó 6-ától minden egyes fuvarozásra használható szekér szíjot fog nyerni, megátolva ez intézkedés által az eddig tapasztalt visszaéléseket s különösen azt, hogy idegen községebeliek, kik nem járulnak hozzá a város terhehez, el lesznek zárva a város területén való fuvarozástól. Az összeírás és nyilvántartás eszközése czéljából ez uton hivatnak fel a fuvarozással foglalkozó szekeresek, hogy folyó hó 6-án azaz vasárnap délelőtt 9 órakor a rendőrkapitányi hivatal 4. számú szobájában jelentkezzenek.

* **Veszetteb-veszedelem.** Napról-napra újabb veszethez fordulnak elő. A kapitányi hivatal által kiadott rendeletet semmibe sem veszik. Az utcákon most is csak úgy csatangolnak a szájkosár nélküli ebek; különösen a katonatiszti szolgák mit sem törődnek a tilalommal. Tegnap délelőtt Uri-utcán a Markovits-féle házban, kézbesítés közben egy rendőrt mart meg egy százados kutyája. Az ebet a gyepmester azonnal elszállította, de vajjon gondoskodik-e arról a rendőrség, hogy le is bunkózzák az ebet, mint más esetekben. A tegnapi délelőtt szintén kézbesítés közben megmart *Polcz Lajos* rendőrt tegnap felszállították a budapesti Hőgyesintézetbe. A rendőri sajtóiroda jelentése szerint tegnap 3000 példány hirdetményt osztottak ki a városban a veszethez forduló esetek ellen való védekezésről, azonban a hirdetményt nem közölhetjük, mert a rendőrség bölcsesége szerint ennek a hírlapi közlése felesleges.

* **A vasárnapi munkaszünet megtartása.** A helybeli kereskedő segítők küldöttségileg keresték fel tegnap délelőtt *Gerő Armin* rendőrfőkapitányt, kérve, hogy a vasárnapi munkaszüneti törvény megtartása tekintetében szigorúan ellenőrizze az üzlet tulajdonosokat. A főkapitány ígéretet tett a küldöttségnek, hogy a lehető leghatározottabban fog eljárni, a már nagyon is elhatalmasodott visszaélésekkel szemben.

* **Milyen a Tarka Színpad?** Nagyváradon már hetek óta ütök a nagydobot, szól a reklám erősen a Tarka Színpad truppjának előadásai érdekében. Abban a helyiségben szándékozik játszani, a hol csak 50% német jövedelmére akar a vendéglős kialakulni Nagyvárad város hatóságával. Jelenleg Szegeden rojtja a levegőt a Tarka Színpad, s hogy milyen előadásokat tart, illusztrálja a Szeged és Vidékének tegnapi száma.

* **Fiatal jómadár.** Bálint Mihály helybeli lakos tegnap Mihály nevű 12 éves fiát felhozta a rendőrségre, mivel a gyermeknél 4 drb. arany gyűrűt s egy zsebórát talált, melynek holszerzésére névze minden felvilágosítást megtagadott a jeles csemete. A rendőrségen elmondta, hogy egy őrmestertől, — kinek nevét nem tudja, — lopta a tárgyakat, kihez helybeli lapot hordott. — A fiatal jómadár lezárattott.

* **Halálos szerencsétlenség a konkordiamalomban.** Tegnap délelőtt 9 órakor a konkordiamalomban, amelynek nagyrésze tudvaleg a tavasz elején leégett, halálos végű szerencsétlenség történt. A gépházban ugyanis Hochmann Ferenc 22 éves ácssegéd egy gép fatalapzatát javította, miközben a répet valaki megindította. A szerencsétlen Hochmann a nagy lendítéssel elkapta és először úgy erővel felemelte és aztán a földhöz vágta. Hochmann úgy összetört, hogy rögtön meghalt. A szerencsétlen emberdek csontjai darabokra törtek össze. A rendőrség, a mely a helyszínen szigorú vizsgálatot indított, a morgueba szállította a holttestet.

* **Őrült az adóhivatalban.** Borzasztó rémület volt szombaton délelőtt a vukovári adóhivatalban, hol eleinte azt hitték, hogy rabló tört be s csak később derült ki, hogy egy szerencsétlen őrült emberrel van dolguk. Szombaton délelőtt ugyanis az adóhivatal személyzete az adófizetőkkel volt elfoglalva, a mikor hirtelen egy elzúllott külsejű ember rogtott be, kezében revolverrel, odakiáltott a hivatalnokoknak, hogy mindenkiat agyonlő, a ki meg mer mozdulni, miközben késszer el is sütötte a revolvert, de szerencsére a golyók nem találták s a falba furódtak. A személyzet és a közönség ijedten menekült ki, senkisért mekte a lövedőzönek niját állani. E közben a revolveres ember folyton beljebb hatolt s a mikor a pénztárszobához ért, Avakovics pénztárosra lőtt; a golyó a Wertheim-székény falába ütődött és

félre ugrott. Avakovics egy mellékajlón kiemenekült, az őrt pedig, a mint látta, hogy egyedül van, bezárta belülről az ajtókat. Az esetről nyomban értesítették a csendőrséget, mely a helyszínen megjelent és az ajtókat feltörte. A merénylőt egy asztal alatt koporogva találták; vigyorogva fogadta a csendőroket s csak akkor dühöngött ismét, mikor kivezeték. Ekkor kitűnt, hogy veszedelmes őrülttel van dolguk, a kinek személyazonosságát eddig még nem sikerült megállapítani. Az őrtlet egyelőre a közkörházban helyezték el.

* **Szerelmem. — Életuntség.** Két rendbeli öngyilkossági kísérlet történt tegnap délelőtt. *Pomány Antal* bodonosi születésű 42 éves napszámos, négy gyermek atyja, Erzsébet-utcai lakásán forgópisztolylyal jobb fülébe lőtt. Sulyosan sérülve szállították a biharmegyei közkörházba. Tettének oka életuntség. — *Varga Ferencz* szabóság a Schlauch-tér egyik padján akart fegyvert fogni élete ellen, tettének keresztülvitelében Társi Sándor posztoló rendőr azonban még idejekorán megakadályozta. Ezen végső elhatározására a szerelmi bánat készítette. A fegyver elkoboztatott.

x Az idény előhaladása folytán az összes nyári színes és fehér ingek, angol mosó mellények rendkívül leszállított áron kaphatók

Róth M. Utóda

kalap és uridivat üzletében.

Kizárólag a legjobb hazai készítményű női és férfi cipők nagy választékban kaphatók.

* **Találtatott két liba.** Igazolt tulajdonosa átveheti *Mendelényi Béla* rendőrfogalmazónál.

IRODALOM.

Magyar Gazdák Szemléje. A magyar gazdaszövetség ilyen című folyóiratának június havi füzeté most jelent meg *Bernát István* szerkesztésében. A gazdasággal foglalkozóknak igen érdekes és értékes folyóirat tartalma a következő:

Uzsora és terményhitel. Francia nacionalisták (B.) Jogi oktatásunk és a magyar föld. A dolgozó Olaszország (Geöcze Sarolta). Mille-randék szociálisták (Czetler Jenő dr.) Agrár-szociálisták Japánban. Ipari szövetkezeteink helyzete (Herváth János dr.) Rikkittiki-tavi (Rudyard Kipling). A füzet tartalmát Különfélék és Krónika fejezi be. A folyóirat ára egy évre 12 korona, — egyes szám 1. kor. 20 fillér.

EGYESÜLETEK.

Orvosok ülése.

A Biharmegyei orvos-gyógyszerész és természettudományi egyesület rendkívüli ülést tartott a kies Félix-fürdőben dr. *Konrád Márk* kir. tan. elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Dr. *Berkovits* Miklós alelnök, dr. *Baróthy* Akos, dr. *Bartha* János, dr. *Papp* Oszkár honvéd törzsorvos, dr. *Kutiák* Agoston, dr. *Popovics* Miklós, dr. *Ullmann* Béla, dr. *Waldmann* Béla, dr. *Gerő* Sándor, dr. *Weinstock* Armin, dr. *Haimann* József, dr. *Fisch* Aron, dr. *Munk* Béla, dr. *Mayer* László, dr. *Kiss* Vilmos, dr. *Edelmann* Menyhért titkár, dr. *Nemes* Aron, dr. *Erdler* Mór, dr. *Nyiri* Ödön, *Mura* Fülöp, *Kovács* Béla, *Kovács* Aladár, *Molnár* Lajos, *Vinkler* Lajos, *Nyiry* György, dr. *Altmann* Jakab, dr. *Kovács* Béla, dr. *Révész* Vilmos, dr. *Barna* Armin, dr. *Nagy* Ignác.

A rendkívüli közgyűlésnek egy tárgya volt. Dr. *Berkovits* Miklós alelnök és társai azt az indítványt tették, hogy dr. *Purjesz* Zsigmondot, orvos-tanárt az egyesület válassza meg tiszteletbeli tagjául.

A közgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel fogadta az indítványt és dr. *Purjesz* Zsigmond, a nagyérdemű orvos-tanár az első tiszteleti tagja a biharmegyei orvos-egyesületnek, mely önmagát tisztelte meg a választással.

Ezzel a közgyűlés véget ért és kezdetét vette a szakülés.

Ezen dr. *Konrád* Béla ismertette egy sikerrel gyógyított vakbéllobot, melynek gyógyítási lefolyását érdeklődéssel hallgatták.

Dr. *Konrád* Márk elnök a nyolczhetes bábantafolyam eredményéről számolt be.

Dr. *Berkovits* Miklós feltétlen elismeréssel nyilatkozott a nyolczhetes tanfolyamok sikeréről.

Örömmel fogadta a szakülés elnök azon kijelentését, hogy egyleti helyiségül a bábaképzésben ajánl fel alkalmas termet, s idővel, a már e célra félretett összeg szaporításával állandó hajlékot fog teremteni az egyesületnek. A szakülés köszönettel fogadta áldozatkész elnökök lekötelező ajánlatát.

Végül elfogadták dr. *Berkovics* Miklós azon indítványát, hogy az orvos-egyesület által ezelőtt két évvel hozott határozatát, mely szerint a hév-vizet a betegek csakis orvosi rendelet alapján használhassák. A végrehajtás iránt az elnökséget kérték fel.

Új tagul felvették *Hankovics* Ferencz gyógyszerészt.

A gyűlés után barátságos lakomára gyűltek egybe a tagok s igen jó hangulatban töltötték el pár órát. *Kernács* konyhája, pinceszéje és figyelmes kiszolgálása mindenkit kielégített.

Legényegyesületi nagygyűlés. A kath. legényegyesületek országos szövetsége aug. 26., 27. és 28-án tartja II. országos nagygyűlését. E nagygyűlésen elnökölni fog a legényegyesületi országos szövetség új díszelnöke dr. *Városvy* Gyula székesfejérvári püspök s a megbeszélendő tárgyak döntő jelentőségűek lesznek. Részletes programot a szövetség elnöksége legközelebb fog kibocsátani s már most is mindent elkövet, hogy a nagygyűlés minél fényesebb és eredményesebben sikerüljön.

MULATSÁG.

A két nőgyűlet mulatsága elmarad. A két nőgyűlet által 1902. évi július hó 6-ik napjára tervezett Rhédey-kerti nyári ünnepélyt a rendezőség elhalasztotta. Az ünnepély már most folyó év szeptember hó elején fog megtartatni. A rendezőség ezután kéri fel azokat a hölgyeket, kik az ünnepéhez ajándékot és a kisorsoláshoz játéktárgyakat ígértek, hogy ezek előállítását most szüntessék be. A szeptemberi ünnepély előtt a rendezők kellő időben ismét felkeresik a jótékony adományozókat.

Igazságszolgáltatás.

Csaló hirdetésügynökök. A törvényszék család címén vád alá helyezett két hirdetésügynököt, *Ungár* Oszkárt és *Moskovitz* Mórt. Csunya módon csapták ugyanis be *Landesmann* Lipótot, a ki «Országos közvélemény» címmel valami lapot indított s vele a gyűjtendő hirdetések után 25 százalékos provízióban állapodtak meg. *Landesmann* eleinte módfelett örvendett két «kitűnő» ügynökének, mert egyre-másra hozták a hirdetéseket. Ennek megfelelően pedig persze tüstént fölvetették a províziót is. De a kiadó csakhamar rájött, mint manipuláltak emberei, *Ungár* és *Moskovitz*. Csupa olyan megrendelést hoztak, mely egy fagarast sem ért, mert az illetők teljes fizetéképtelen emberek voltak. Igaz, hogy az

illetők nem is gondolták, hogy valaha fizetniük kell, mert Ungár és Moskovitz azt ígérte, hogy a hirdetés nem kerül majd pénzbe, csupán a megrendelő lapok aláírását kérték tőlük. Ezen az uton a vádlottak, kik utóbb mentül nagyobb summákat irtak be a megrendelőlapokba, Landesmann 547 korona provizióval károsították meg. A törvényszék a tárgyalást melyen dr. Agorasztó bíró elnökölt, néhány elmaradt tanu kihallgatása végett elhalasztotta.

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 33.

— Hát a kozáklázadással mi lesz, amelyről Csehímben hallottunk?

— Látszik rajtad, hogy a fogadalmad már nem hágy nyugodni. Abból a kozáklázadásból tavaszig semmi sem lesz, mert ha most enyhe is az időjárás, a tél mégis csak tél marad. Még csak február közepén vagyunk, fagyok jöhetnek még, a kozák pedig addig nem hadakozik, amíg el nem sánczolhatja magát. Mert amilyen kitűnő harcos a sánczok mögött, olyan semmit érő a nyílt síkon.

— Hát majd várak a kozák urakra.

— Nem lesz sok hasznod abból a várakozásból, mert hiszen ha le is vágod egyszerre három kozák fejét: az sem segít rajtad. Ugy fogadtad, hogy pogányok fejét nyisszantod le, a kozák pedig, ha ellenség lesz is, még sem lesz török.

— Szépen vagyunk! Kétségbejuttatott az okoskodásoddal! Muchoviecki préposthoz megyek, ő talán más véleményen lesz.

— Elmehetsz hozzá, de akármilyen tanult és jámbor ember is a prépost, azért még sem fogja a kozákokat a te kedvedért pogányoknak nyilvánítani. Polgár háború az, ami előttünk áll.

— És ha idegen népekkel szöveteznek a fölkelők?

— Akkor szüret! Hanem addig is várj türellemmel!

Ezt a jó tanácsot maga Skrzetuski fogadta meg legkevésbé. Az ünnepek, a sok ösmérés, akikkel azelőtt olyan jól elmúltatott, most untatták és a terhére voltak. Mélységes bánkodás és sóvárgás fogta el. Bodyski, Laszita és Ursu elutaztak, s most csönd honolt a városban. A herceg jószágai ügyeivel bajlódott, s nap-nap után órákig számoltatta az ispánjait. Katonai gyakorlatot is ritkán tartottak, a tiszteknek a vacsorái pedig, ahol egyre csak az elkövetkezendő háborúról beszélgettek, rettenetesen untatták Skrzetuskit. Odamenekült hát madarakat löni a Solonica nádasaiba, ahol Solkiewski oly irtózatossá módton megverte a három híres lázadót: Nalewajkót, Lobodát és Krempskit. A küzdelmes harcok nyomai az emberek emlékezetéből és a csatáiról egyaránt elvesztek már. Csak itt-ott vetett föl az eke a földből fehéredő csontdarabokat, s a vizen túl ott disztelenkedtek még a kozáksáncz romjai, azokat is lassan benötte már a fű. Ide menekült Skrzetuski az emberek elől, madarat nem igen lőtt, hanem a gondolataiba temette magát. A vízpárak ködéből megdöbbenő hűség-gel alakult ki a szeretett leányok az alakja, akit szíve egész melegével, lelke minden sóvárgásával köszöntött, s a zizegő nádasa mélabusan sóhajtott a bánatos vágyakozását. Megjötték azonban a tavasz érkezését jelentő esők, a Solonica kilépett a medréről, a partja egy nagy mocsár lón, a szabadba alig lehetett kijutni s ezzel aztán vége szakadt a Skrzetuski sétáinak s a bánatos merengéseinek is. Annál erősebben hangzott föl benne az aggodás szava s tényleg volt is oka reá. A Kurcevicek úgy ígérték, hogy hamarosan tudnak Bohanon s aztán rögtön Lubniebe jönnek Helenával együtt. Most azonban az eső puhára áztatta föl az utakat, a Sula mindkét partján egy végtelen mocsár terpeszkedett a pusztá helyén, amelyen

nem lehetett addig átalvergődni, amíg a melegebb napsugár föl nem szikkasztotta. Es addig ott kellett senyvedni Helenának azon a kozáktanyán, olyan emberek őrizetére bízva, akikben Skrzetuski csöppet sem bízhatott, mert durvák voltak és ellenséges indulattal a leány iránt. A magok érdeke is azt kívánta ugyan, hogy az adott szavoknak álljanak, de a Bohontól való félelem könnyen megmáshíhatta szándékukat.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOR.

Borzalmas rablógyilkosság a fővárosban.

— Éjtelűtán 2 órakor érkezett telefonjelentés. —

Budapest, július 1. (Saj. tud. táv.) Ma este 9 órakor a Sziget-utca 9. számú ház kapujában egy borzalmasan megcsontított hullát találtak. A fekete ruhát viselő hullának két lába levágva, orra csonka, nyaka és karjai szintén át voltak vágva.

Egy nő állítása szerint Erdély Sándor ékszerkereskedő, kinek családját tüstént értesítették a tragikus esetről. Meghatóan szivettépő volt a jelenet, midőn a család tagok megérkezve a fertelmesen megcsontított hullát felismerték.

A rendőrség teljes apparatussal nyomozza a rablógyilkosokat. Az elhaltak rokona Kóbor Tamás ismert nevű írónk.

Széli referál.

Budapest, jul. 1. (Saj. tud. táv.) Széli Kálmán miniszterelnök a mai minisztertanácson referált a tegnapi bécsi értekezletről. Semmi pozitív adatot nem tudott említeni, miért is Lukács, Darányi és Láng miniszterek legközelebb Bécsbe mennek.

József királyi herceg Tisza-Szt-Miklóson.

Kis-Jenő, jul. 1. József királyi herceg ma kíséretével öt napi tartózkodásra tiszta-szent-miklósi birtokára utazott. (M. T. I.)

Csödelől a halálba.

Temesvár, jul. 1. Klein Jakab temesvár-gyárvárosi tekintélyes szállodás ma reggel 6 órakor három golyót röpített mellébe és agyába. Haldokolva vitték a kórházba. Tettének oka az, hogy a rossz üzleti viszonyok következtében teljesen fönkrejtött. (M. T. I.)

Összetűzés a bolgárok és törökök között.

Konstantinápoly, július 1. Tegnapelőtt a monasztiri vilajetben az osztrovói-tó mellett lévő Pafili községben egy bolgár banda és török katonák között összetűzés volt. A bolgároknak egy része elmenekült, a többi még be van kerítve. (M. T. I.)

A hőség áldozatai.

London, július 1. Tegnapelőtt óta iszonyatos hőség uralkodik. Tegnap tizenkilenc ember napszúrást kapott s eszméletlenül terült el az utca kövezetén. (M. T. I.)

Római választások.

Róma, június 30. A tartományi tanácsba hat liberális, két klerikális és egy szélsőbaloldali tagot választottak be. A liberálisok két mandátumot nyertek. A községtanácsba megválasztottak 25 liberálist, 17 klerikálist és egy szélsőbaloldalt. A klerikálisoknak a tanácsban eddig 16 helyük volt. (M. T. I.)

Kisiklott személyvonat.

Bukarest, június 30. A Galacból Bukarestbe elindított személyvonat ma délután Plojeszt és Brazi között kisiklott. Két ember életét vesztette, négy megsebesült. (M. T. I.)

Az új koronaügyész.

Budapest, július 1. (Saj. tud. távir.) Hivatalos körökben elterjedt hír szerint, Ő Felsége Hammersberg koronaügyész helyébe Székely Ferencz főügyészt nevezte ki.

Fölkelők harczi.

Páris, június 30. A Havas-ügynökség jententi Cap-Haitienből: A helyzót nagyon komoly. Hire jár, hogy katonaság tart a város felé az ország belsejéből. A Crete a Pierot czirkálóhajó ultimátumot küldött a fölkelőkhez, a melyben bombázással fenyegetődik. (Magy. Táv. Ir.)

A pestis.

Konstantinápoly, június 30. Itt négy pestiseset fordult elő. A legfőbb közegészségügyi tanács rendkívüli ülést tartott. (M. T. I.)

A páris-bécsi automobil-verseny.

Bécs, jul. 1. (Saj. tud. táv.) A páris-bécsi automobil versenyen részt vetteknek hódolatát a király nevében ma köszönte meg táviratilag Schiessl kabinetirodai főnök. Ma döntött az automobilisták jurije is a díjak kérdésében. Az első díjat Marcel Renault párisi automobilgyárosnak ítelték.

Az angol gyarmatpolitika.

London, június 30. A gyarmatügyi minisztériumban ma kezdődött meg a gyarmatok miniszterelnökének tanácskozása Chamberlainnel. Chamberlain beszédet mondott, a melyben kifejtette a tanácskozás legfőbb pontjait, a melyek a politikai és kereskedelmi viszonyokra és a birodalom védelmére vonatkoznak. A tanácskozások bizalmasak. A legközelebbi ülés pénteken lesz. (M. T. I.)

A dunai flotilla Bécsben.

Bécs, jul. 31. A Körös és Szamos dunai monitorok ma reggel az osztrák főváros elé érkeztek. A hajóraj Pozsonyból, ahol a gyalogsággal és tüzérséggel kombinált hadgyakorlatot végzett, ment Bécsbe s néhány nap múlva ismét Passaubába indul. (M. T. I.)

Földrengés a tenger alatt.

Liszabon, július 1. A Fajal és Tin szigetek közötti földalatti kábel megszakadt. Valószínű, hogy a tenger alatti földrengés szakította el a vezetékét. A földrengést a martiniquei a Pelée hegy kitörésével hozták összefüggésbe. (M. T. I.)

El nem ismert ítélet.

Jeruzsálem, június 30. A Szent Sír-templomában tavaly történt verekedésből kifolyólag az itteni bíróság 15 német ferenczrendi szerzetest bűnsnek talált. A német konzul a német nagykövetség nevében kijelentette, hogy ezt az ítéletet, mint törvénytelen nem ismeri el.

Sztrájk.

Omaha, június 30. Az Union-Pacific-vasut gépészei sztrájkolnak. Valamennyi nagy és sok kis műhelyben szünetel a munka. A sztrájk, ugylátszik, általános. (M. T. L.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. június hó 30-ik napján tartott vásárban eladott természetienyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 17.60—16.80. Kétszeres buza 14.20—13.80. Rozs 14.40—13.60. Arpa 11.20—10.60. Zab 13.60—12.80. Tengeri: 10.20—9.60. Borsó 34.—. Lenese 40.—. Bab 16.—. Köleskása 23.50. Burgonya 6.80. 100 kiló lángliszt 29.—. zsemlyeliszt 28.60. fehérkenyér liszt 28.40. barnakenyér liszt 27.—. széna fuvarral 6.—. szalma 1.60 Szalonna 112.—. 6 kiló zsop-szalma —20. 150 dkg atom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.82, Lámpaalaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72. Szilva-pálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 mm. kőszó 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapja —.—. magyar gyapju —.—. Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 46.—, mész 1.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—. kendermag 25.—. köles —. repce —.—, dió 32.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyú káposzta —, szalona 1.20, sertéshus 1.04, juh-hus 62, veres hagyma 14, fog hagyma 54, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kóolaj 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1902. évi június hó 30-ról. Tiszta buza körülbelül 140 hltr, kétszeres buza 30 hltr, rozs 40 hltr, 1 árpa 25 hkl, zab 40 hltr, tengeri 80 hltr, burgonya 90, hltr. Labas jószágok: Hizott sertés mintegy 95,

drb, félhizott 110, sovány 50, süldő 200, malac: 131, hizott marha 30, jármos ökör 370, fejős tehén 190, borju 185, bivaly 6. juh és ecseke 87. ló 333.

Marhaártáblázat 1902. június hó 30-ról. Egy pár első rendű jármos ökör 630—720, egy pár másodrendű jármos ökör 530—610, egy pár harmadrendű jármos ökör 300—510. 1 drb fejős tehén 120—260, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—260. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—186, 1 drb veres borju 20—50, 1 drb. fél éves borju 34—62, 1 drb egy éves borju 42—78, két éves borju 66—160, 1 drb hizott sertés 86—90, 1 ár fél éves 28—36, 1 pár egy éves sertés 42—66, 1 pár két éves sertés 74—120. 1 drb igaz ló 160—280, 1 pár ökörbőr 40—50, 1 pár tehénbőr 26—34, 1 pár bojubőr 10—20, pár lóbőr 10—20.

Kelcsk és Társaság

Hivatalos jelentés

Magyarországi pénzügyminiszter

Budapest, július 1.

Magyar aranyjárdék 4%	120.60
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasuti kölcson aranyban 2 1/2%	119.—
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	119.—
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldterhermentelési kötvény	97.50
Magyar nyelvény-sorsjegy-kölcson	207.—
Fizetési kölcson sorsjegy-kölcson	162.50
Oszták járadék papírban	101.50
Oszták járadék ezüstben	101.50
Oszták járadék aranyban	120.50
Oszták korona járadék	99.50
Oszták államsorsjegyek	152.50
Oszták magyar bank részvény	15.90
Magyar hitelbank részvény	708.—
Oszták hitelintézet részvény	701.—
Párisi vista	95.40
20 frankos arany (Napoleon d'or)	11.08
Németbirodalmi márka	117.32
London vista	240.10
20 márkás arany	23.45

Határidők.

Budapest, július 1.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rosz okt.	6.58
Zab ápr.	—6.
Káposzta, repce, aug.	96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti Áru- és Értéktőzsdén 1902. július 1-én

Magyar aranyjárdék 4%	120.60
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasuti kölcson aranyban 2 1/2%	119.—
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	119.—
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldterhermentelési kötvény	97.50
Magyar nyelvény-sorsjegy-kölcson	207.—
Fizetési kölcson sorsjegy-kölcson	162.50
Oszták járadék papírban	101.50
Oszták járadék ezüstben	101.50
Oszták járadék aranyban	120.50
Oszták korona járadék	99.50
Oszták államsorsjegyek	152.50
Oszták magyar bank részvény	15.90
Magyar hitelbank részvény	708.—
Oszták hitelintézet részvény	701.—
Párisi vista	95.40
20 frankos arany (Napoleon d'or)	11.08
Németbirodalmi márka	117.32
London vista	240.10
20 márkás arany	23.45

A szerkesztést felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

M a s z e r d à n
a „Bazár“ kerthelyiségében
a 37-ik gyalogezred zenekara
Zeneestélyt
tart.
Kezdeté este 8 órakor.
Tisztelettel **Dolgos és Szauer.**

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Távbeszélő:
67. szám.

ROSENBERG IZSÓ
építkezési anyagok és gazdasági cikkek raktára.
NAGYVÁRAD, Kossuth Lajos-utca.

Sürgöny-
czim:
Rosenberg Izsó

Építkezési anyagok:
I-ső rendű Beocsini Portland-**CZEMENT**
I-ső rendű Beocsini Román-**CZEMENT**
eredeti olmozott zsákokban és hordókban

Egeresi szobrász- és alabastrom-gipsz.
Valódi szagtalan ASZFALT fedéllemezek
Kátrány köfedéllemezek.
Aszfalt elszigetelő lemezek.
Vizmentes kőszén-kátrány.
I-ső rendű Carbolineum (fatelítésre).
TINCTORAL,
sárga máz, megóvja a fát a korhadástól.

Aszfalt-Mastix és Bitumen.
Mennyezet nádfonat.
Czement és mozaik-lapok.
Csömszölt Portlandczement csövek.
Kő-agyag-csövek.
Szurok-fáklya. 206.

Gazdasági cikkek:
Kitűnő amerikai Petroleum.
I-ső rendű repce-olaj.
I-ső rendű kocsi-kenőcs.
CARBOLSAV (fertőtlenítésre.)
CREOLIN (állatgyógyszer)
Valódi orosz kaukázusi gépolaj
(eredeti hordókban.)
Valódi Oliva olajok.
Nehéz és könnyű gépolajok.
Henger-olajozók.
I-ső rendű gép zsir (Tovotte).

Jutányos árak, csak első rendű áru. — Teljes vagoni rakmányok bármely állomásra szállítva.

Tanuló.

Egy-két jó házból való fiu, 2—3 gymnasiumi vagy polgári osztálylyal. tanulól felvétetik a Szent László nyomdában.

9439—1902. tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Imrik Guszláv ügyvéd által képviselt Német Liza férj. Pongrácz Lajosné és Német Mária férj. Tokai Mihályné végrehajthatóknak ifj. Német Ferencz végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében *elsősorban*: A fugyi-vásárhelyi 467. sz. betétben. A I. 1—5. sorszám alatt felvett szántó, kert, és rét földekből álló jószágtestnek végrehajtást szenvedő ifj. Német Ferencz illető $\frac{3}{16}$ -od részére 803 korona kikiáltási árban, *Másodsorban*: a fugyi-vásárhelyi 467. sz. betétben. A II. 1—3. sorszám alatt felvett beltelkes házból, kertből és szántóból álló jószágtestnek ugyancsak ifj. Német Ferencz végrehajtást szenvedőt illető $\frac{3}{16}$ -od részére 503 korona kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte és annak fogantatására határidőül 1902. évi augusztus hó 14-ik napjának délelőtti 9 óráját Fugyi-Vásárhely község házához kitzte.

Az árverésre kitett ingatlanok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban letenni.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Fugyi-Vásárhely község előjáróságánál tekinthetők meg.

Nagyváradon, 1902. évi június hó 4-én a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál.

Kiss András,
kir. tszéki bíró.

231.

Hirdetések felvétetnek
a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában.

A legjobb, legkiadósabb, nedves talajon való építkezéseknél kitünő eredménynyel használt, homlokzatokhoz egyenletes szép színe és térfogatállandósága miatt legkedvesebb

C Z E M E N T

a Beocsini Portland- és Román-

C Z E M E N T.

Egy Köbméter Beocsini Román cement sulya **650** kg.

Egy köbméter Beocsini Portland cement sulya **1180** kg.

A vízadagolást illetőleg a Beocsini Cement 22%-kal több vizet vesz fel mint bármely más gyártmányu Cement, a mi által a cement-habarc, cementpép és cementbeton tömörebb, szilárdabb, egyszersmint azonban kiadósabb is más gyártmányu cementeknél.

A Beocsini Cement NAGYVÁRAD városában a következő nagyobb építkezéseknél használtatott:

M. Kir. Honvéd hadapródiskola
Cs. és Kir. Gyalogsági laktanya
M. Kir. Honvédlaktanya
M. Kir. Honvédhuszár laktanya
Cs. és Kir. Tüzérségi laktanya
Cs. és Kir. Lovassági laktanya
Kir. Törvényszéki palota
Kir. Tábla épület
Kir. Pénzügyigazgatósági palota
Kir. Posta épület
Szigligati-színház
Városi Bazár épület
Kereskedelmi Csarnok
Állami reáliskola

Városi vízvezeték és szivattyút.
Körös hidak építkezésénél
Városi duzzasztó művek
Sertéspiacz
Városi aszfaltozások
Rimanóczy-féle gőzfürdő stb. stb.

Jelenleg folyó építkezéseknél:

Nagyvárad város székháza
Ór-utcai iskola
Államvasuti indóház
Ag. hitv. templom
Sztaril-féle ház
stb. stb.

Biharmegyében:

Az összes állami és megyei utak műtárgyai és hidjai.
A Sebes-Körösi Ármentesítő Társulat összes műtárgyai, csatornái, zsilipjei és szivattyú telepei.
A Fekete Körösi Ármentesítő Társulat főbb műtárgyai.
A Berettyó Szabályozási-Társulat főbb műtárgyai.
A Görög Kath. Püspökség gymnasiuma Belényesen. stb. stb.

A Beocsini Cement Nagyváradon kizárólag:

KRUGSTEIN IZIDOR utóda

ROSENBERG IZSÓ cégénél

207

Kossuth Lajos-utcán kapható.

Jutányos árak!

Csak gyárilag ölmözött zsákok és hordók!

Kitünő minőségért a legmesszebb menő szavatosság vállaltatik!

Fő-üzlet:
Zöldfa-u. elején.

HÁASZ MANÓ női divatáruháza, Nagyvárad. Fiók-üzlet:
Amerikai áruház.

tavaszi újdonságaimra

Szives figyelmét kívánom felhívni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott és tekintettel a mindenki által ismert óriási forgalomra, abban a helyzetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban** adhatok, mint bárki.

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 frt bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is, saját műtermemben (Zöldfa-utca 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságú fényképet kapnak teljesen ingyen, csupán a papírkeretért s a reá való feszítésért önköltségemet, 1 frt 50 krt számítom fel. Maga ez életnagyságú fénykép a világ egy műintézetében sem szerkeszthető be olcsóbban, mint 10 forintért.

Uj üzlet! Szabó Testvérek Uj üzlet!

rőfös és női divatáruháza,

Nagyvárad, Zöldfa-utca, a «Zöldfa» sörcsarnok mellett.

Raktáron tartunk legújabb divatu selyem, batiszt, Lyberti selyem és kreton *ingblousokat*, valamint legújabb napernyők, delainek, szövetek, francia selyem batisztok és ruhaselymek. — Nagy választék Chiffon és vászonárunkban. *Bélsárak nagy raktára.* — Üzletünket a legszolidabb alapon vezetjük.

Női ruhák mérték után megrendelhetők.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk

teljes tisztelettel

Szabó Testvérek.